

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Epistola Germani Archiepiscopi Constantinopolitani Ad Gregorivm Papam
Romanvm. De vnitae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

EPISTOLA
GERMANI ARCHIEPISCOPI
CONSTANTINOPOLITANI
AD GREGORIVM PAPAM ROMANVM.

De vnitate.

*Sanctissimo & excellentissimo papæ veteris Romæ & apostolicæ
sedis rectori Germanus miseratione diuina archiepiscopus
Constantinopolitanus nouæ Romæ.*

O Domine Iesu Christe, saluum me fac, o Domine, bene prosperare: te enim lapidem angularem, honorificatum, preciosum, electum, in fundamentum pono huius negotiationis toti orbi salutifera. Didici enim per prophetam tuum Isaiam, quod omnis qui credit in te, talem lapidem existentem, nullatenus confundetur, neque a suæ spei base poterit commoueri. Et ita se habet veritas, & nullus contradicere auder, nisi patris mendacii discipulus fuerit. Opus autem tuum est, qui lapis angularis existis, coniungere quæ procul sunt, vel quæ inter se distant, & ea quæ diuisa sunt in vnitatem fidei congregare. Tu enim es qui & procul & prope existentibus pacem euangelizasti, & fines orbis terrarum per tuarum super Crucem exaltationem manuum ad eusebiam conuocasti, & paterno more super humeros eleuasti. Tuæ igitur inestimabili clementiæ supplico, qui Patris es Verbum omnipotens, consubstantialis sapientia Dei, ædifica in me domum huius rei, & tu sis eius & fundamentum & testium, qui iuxta theologiam vocem Ioannis Alpha & Omega diceris, tamquam omnium principium & finis incircumscriptus.

Ac in primis oculos eleuantes ad montes cælestes, vnde venire nobis auxilium orauimus, deinde ad te sanctissimum papam, qui apostolicæ sedis primatum sortitus es, sermonis mutamus exordium; & velis descendere aliquantulum ab altitudine gloriæ, & incumbere verbis meis, qui miser sum & vita & sermone; si tu, inquam, assimilaris ei qui in altis habitat, & humilia respicit Deus. Incipiam autem hinc: Inuestigabilis sapientia Dei, quæ ex

non

non esse omnia simul produxit ad esse, semper autem continet, & provide regit, consuevit multoties ex minima occasione, velut quodam fundamento diu anteposito, magna opera postmodum superædificare, ad commune proficuum & salutem. Ioseph in Ægyptum argenteis venditus, seruus deducitur in lacum, & in carcerem truditur: quæ autem secuta sunt postmodum, quam gloriosa, quam honorabilia fuerint, & qualiter Deus in medio eius glorificatus extiterit, sapientissimam mentem sacræ animæ tuæ, sanctissime pater, non latet. Ad quid autem sermo respiciat, & quid significare vult, fratres præsentem, quos quidem periculosus occursum & iniustus carcer fecit nostro vultui præsentari, vestræ sanctitati exponit: quorum numerus prudentum virginum numero æquipollet. Nam & lampas operum suorum, & quod ex ea lumen exit, coram hominibus lucet in gloriam cælestis Patris; ac prudenter oleum boni operis apponunt semper, ne lumen lampadis extinguatur, & ipsi ad somnum trahantur accedat, & introitu regni careant. Sine baculis sunt omnes, & vestes singulas singuli habent, & sine calceamentis. Nunc autem pedes eorum pulcros secundum Apostolum existimo, tamquam euangelizantium pacem inter Græcos & Latinos, ut breuiter dicantur, velut ex toto vacui, & leuissimi & expediti cursores, ad Christum properantes attingere, qui omnium bonorum est meta. Ad quem cum peruenerint, sistunt cursum, & percipiunt quod peroptant. Hi quidem, qui secundum Deum minores fratres dicuntur, sic vniti in vna voluntate & vnanimitate æquipollentes in quinquenario numero, in bonum signum apparuerunt, & spem bonam proposuerunt de vnitate & concordia, annuente Domino, inter quinque patriarchatus. Accesserunt autem in domum nostram fratres ipsi ex diuina prouidentia, sicut credidi, quæ cuncta disponit in eo quod expedit: & cum hinc inde inter nos multa verba fuissent exorta, vertebatur magis locutio præ ceteris super schismate longi temporis tunicæ inconfutiles eusebiæ desuper contextæ, qua veste videlicet apostolorum manus catholicam Christianorum ecclesiam induerunt. Præsumptuosæ non quidem manus militum, sed ecclesiasticarum personarum sensus sciderunt & diuiserunt, & schisma e-

quidem magnum & multorum annorum, & nullus est qui misereatur sponsæ Christi, quæ sic scissa veste induta est, aut quis eius velit turpitudinis misereri. Hoc, ut credo, & David in libro psalmorum plangit, dicens: *Diuisi sunt, & non sunt compuncti*. Si enim compunctionem habuissemus, doleremus, & contristaremur: & si tribulationem & dolorem inueniremus, nomen Domini utique inuocaremus, & adhuc nobis petentibus adesset, sicut in medio discipulorum iampridem pacificans discordes, & cogitationum amphilogiam corrigens. Numquid enim non mordentur eius viscera? numquid non contristantur propter discordiam? etiam valde. Pater enim est, & omnium patrum piissimus, & non sustinet videre pignora hostili more se adinuicem euellentia & disperdentia, & more piscium alterum ab altero deuorari; eo quod maior contra minorem extollitur, & qui potentior est opprimit infirmiore. Siccine docuit nos piscator Petrus hominum, qui contra naturam prioris artis de morte ad vitam quos piscatus est traduxit? Heu quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut plangam die ac nocte super contritione nouæ Ierusalem de gentibus ecclesiæ congregatæ? qualiter electus populus Dei, in Iudam & Israel diuisi fuimus, & ciuitates nostræ in Ierusalem & Samariam? Ea enim quæ de Cain & Abel, vel Esau & Jacob contigerunt, qui fratres quidem natura erant, hostes quidem mente, & sic contrarii. Piget me hæc sermoni inferere, ne forte primatui fraternitatis iniuriari videar, aut subripere velle credar primogenita. Verumtamen, nec pater meus senuit, nec oculi eius caligauerunt, sed in cælis existens liquide omnia videt; & his qui iniuste oppressi sunt benedictionem largitur. Sunt quippe hæc amara valde, & intelligenti tinea ollium, si frequenter ad memoriam deducantur. Sed quod sequitur, vel quod dicendum est, amarius, & malorum omnium est pessimum, & omni gladio secante vtrisque magis acutum, & magis refecans, contra quoscumque hominum fuerit adductum, siue contra Græcos, siue contra Latinos. Quid est hoc? Paulum dicentem audiamus: *Siue nos, siue angelus de cælis euangelizauerit vobis præter id quod euangelizauimus, anathema sit*. Et non semel huiusmodi gladio per-

Psalm. 34.

Gal. 1.

cutit, sed & secundo, vt maiorem dolorem ex secunda percussione adducat, & ad medicum quærendū exurgant qui mortem animarum pertimescunt. Quid ergo dicam? Omnem curam & omnem sollicitudinem aliam a mentibus excutiamus velut puluerem a pedibus, & cum omni desiderio quæramus quos tangit hic gladius biceps & terribilis, & qui sunt quos separat a compage ecclesiasticorum membrorum, quorum caput Christus est. Si nos Græcos, ostendite plagam, & sanguinem a vulnere terгите, ac emplastra spiritualia apponite, & ligamentis constringite, & saluos facite fratres in periculo positos, ne pereant; & Salomoni acquiescite prouerbialiter sic dicenti: *Frater in angustiis comprobatur.* Maxime autem Prova 7. ipsum Dominum audiatis, qui sapientiam ipsi tribuit Salomoni, & qui loquitur per prophetam: *Qui separa-* Jer. 15. *uerit preciosum a vili, quasi os meum erit.* Si autem nos quidem Græci sine plaga sumus, & absque vulnere a gladio anathematis, contra autem Italicos & Latinos acutissime adducitur, & ad mactandum & perdendum quosdam extenditur; existimamus quod non sustinebitis per ignorantiam & prauam pertinaciam vos a parte Domini separari: pro quo decem mille mortes, si foret possibile, quilibet vestrum libenti animo sustineret. Quod aut discordia magna, & dogmatum contrarietas, & Canonum destructio, & rituum, quos tradiderunt patres, immutatio, materia sint sepius, quæ separat ea quæ prius vnita fuerant & coniuncta concordie & pacis coniunctione, totus mundus vna lingua factus acclamabit, Dominum protestans, inuocans cælum & terram in testimonium, quia nos iunctis manibus vobis vniri, vel vos nobis, facta diligenti inquisitione profunda veritatis cum inuocatione sancti Pneumatis, instantissime postulamus, nec amplius schismatico scandalo immerito deturpari, & a Latinis diffamari, vel vos a Græcis deprauari. Et vt veritatis medullam attingamus, multi potentes ac nobiles vobis obtemperarent, nisi iniustas oppressiones & opum proteruas exactiones & seruitutes indebitas, quas a vobis subiectis extorquetis, formidarent. Hinc & crudelia bella in alterutrum, ciuitatum desolatio, sigilla ianuis ecclesiarum impressa, fratrum schismata & sacer-

dotalis ministracionis prorsus vacat operatio, ne Græcorum climatibus, vt deceret, Deus collaudetur. Vnum, vt credimus, quod Græcis iam pridem desuper fuit præfinitum, hucusque defuit; tempus scilicet martyrii: sed & ipsum iam imminet, vt tribunal tyrannicum aperiat, & sedes tormentorum proponatur, fluat cruor inundans, & nos ad martyrii stadium descendamus, & bonum certemus agonem, coronas ab Omnipotentis dextra recepturi. Nouit ea quæ dico, & propter quid, Cyprus famosa insula; quæ nouit, & quæ novos martyres fecit, & vidit milites Christi, qui prius per aquam transeuntes, lacrymarum compunctionibus & sudoribus loti, ex confessionis laboribus per longa tempora ad vltimum etiam per ignem transferunt; & eduxit eos agonothetes Deus in cæleste refrigerium. Bona numquid sunt, o papa sanctissime apostoli Petri successor? Hæc iniungit Petrus mitis & humilis Christi discipulus? Siccine instruit seniores per epistolam suam, cum scribit: *Seniores, qui in vobis sunt, obsecro consenior & testis Christi passionum: qui & eius, quæ in futuro est, gloriæ communicator: pascite qui in vobis est, gregem Dei, prouidentes, non coacte, sed spontanei: non turpis lucri gratia, sed voluntarie: neque vt dominantes in cleris, sed forma facti gregis. Et cum apparuerit Princeps pastorum, percipietis immarcescibilem æternæ gloriæ coronam.* Hæc est Petri doctrina, & videbunt qui ei non obediunt. Nobis autem sufficit ad consolationem epistolæ pars illa, in qua gaudere præcipit contristatos diuersis tentationibus, vt examen fidei nostræ multo magis preciosius auro corruptibili igne examinato inueniatur, in laudem & honorem & gloriam, in reuelationem Iesu Christi. Sed concede veniam, sanctissime domine, & omnium prædecessorum tuorum veteris Romæ clementissime, & sustine verba multum amaritudinis habentia; sunt enim languentis cordis suspiria; & datur indulgentia a discretis his qui propter cordis nimiam tristitiam in verba prorumpunt per singultus. Accinge igitur sic fortitudinis lumbos tuos, & accende tuæ discretionis lucernam, & quare dragmam quæ perit super fidei vnitatem, & compatiemur sanctitati tuæ: etiam nos non parcemus infirmo corpori, nec fatiscentem causabor ætatem, prætendendo senectutis

1. Pet. 5.

excusationem ; non longam viam causabimur : quanto enim laboriosius opus est quod incipitur, tanto magis erit causa plurium coronarum. *Vnusquisque enim secundum proprium laborem mercedem accipiet*, sicut generalis stadii luctator & maxime victoriosus coronæ Paulus ait. Non ignoramus, sanctissime domine, quod quemadmodum nos Græci nitimur in omnibus obseruare orthodoxam & eusebiam sententiam, vt in nullo erremus a sanctorum apostolorum & patrum statutis ; eodem modo veteris Romæ ecclesia, bene scimus, pro se nititur, vt non existimet se falli in aliquo, neque remedio indigere se asserit vel correctione ; hoc & apud Græcorum ecclesiam & Latinorum dici nouimus. Nam nemo vnquam in propria facie existentem turpitudinem videre potest, nisi super speculum se inclinauerit ; aut ab alio certificatus fuerit qualiter se circa faciem habeat, siue turpiter, siue non. Habemus autem specula multa & magna lucidaque, clarum videlicet Christi euangelium, apostolorum epistolas, libros theologorum patrum. Inspiciamus in eis : ipsa ostendent nobis qualiter vnusquisque sentit, siue nothe, siue legitime. Qui autem ad speculum fuerit inuitatus causa experientia, cum recesserit, confitebitur etiam inuitus suum vultum esse deformem. Deus autem pacis conterat satanam sub pedibus nostris cito, auctorem discordia ; pacificus, odientem bonum ; qui causa est bonorum omnium, scandala facientem. Et qui pacis est Deus mittat ad nos, qui pastores sumus ouium suarum rationabilium, angelum pacis, gaudium magnum annuntiantem ; sicut prius in natiuitate secundum carnem Emmanuelis pastoribus brutarum ouium : & dignos faciat canere illam laudem mirabilem, *Gloria in excelsis Deo, & in terra* Luc. 2. *pax hominibus bonæ voluntatis*, & in sancto osculo adinui-cem salutare. Gloria Domini nostri Iesu Christi, & pax Dei Patris, & communicatio sancti Spiritus, vobiscum. Amen.